

घनसावंगी तालुक्या बाबतची संक्षिप्त टिपणी

घनसावंगी तालुका हा दिनांक १५.०८.१९९२ रोजी अस्तित्वात आला. ज्याची चतुःसिमा खालील प्रमाणे आहे.

- १) पुर्वेस :- परतुर तालुका
- २) पश्चिमेस :- अंबड तालुका
- ३) दक्षिणेस :- गोदावरी नदी
- ४) उत्तरेस :- जालना तालुका (जिल्हा)

या तालुक्यात एकुण ११७ गावे असून महसुल मंडळ विभाग ५ आहेत. या तालुक्यात समर्थ रादास स्वामी यांचे जन्मस्थान जांबसमर्थ असून ते पर्यटनस्थळ म्हणून जाहीर झालेले आहे. जांबसमर्थ हे गांव घनसावंगी पासून २० कि.मी. अंतरावर आहे. तसेच मुख्यालय येथे श्री नृसिंह मंदीर असून ते घनसावंगी तालुक्याचे ग्रामदैवत आहे. देवीदहेगांव येथे रेणुका देवीचे मंदीर असून ते घनसावंगी या गावापासून १५ कि.मी. अंतरावर आहे.

- १) तालुक्याचे नांव :- घनसावंगी जि.जालना
- २) तालुक्यातील एकुण गावांची संख्या :- ११७
- ३) तालुक्यातील एकुण सजांची संख्या :- ४१
- ४) तालुक्यातील महसुल विभागाची संख्या :- ०७
- ५) तालुक्याची २००१ च्या जनगणनेनुसार लोकसंख्या :- १,७३,०८२
- ६) २००० लोकसंख्या पेक्षा जास्त लोकसंख्या :- १५
- ७) तालुक्याचे सरासरी पर्जन्यमान :- ६८८ मी.मी.पाऊसाची नोंद
- ८) तालुक्याचे भौगोलिक क्षेत्र (क्षेत्रफळ) :- १,११,०७१ हेक्टर
- ९) तालुक्यातील एकुण वन क्षेत्र :- १५४ हेक्टर
- १०) तालुक्यातील उपलब्ध गायरान क्षेत्र :- १६०९ हेक्टर

- ११) तालुक्यातील एकुण पडीत क्षेत्र :- ७१० हेक्टर
- १२) तालुक्यातील खरीप गावांची संख्या :- १६
- १३) खरीप क्षेत्र :- ४०७३५ हेक्टर
- १४) तालुक्यातील रब्बी गावांची संख्या :- १०१
- १५) रब्बी क्षेत्र :- ५८६८० हेक्टर
- १६) कमाल जमीन धोरणा कायद्याखाली जमीन वाटप :-
- अ) एकुण वाटप क्षेत्र :- ६०६ हेक्टर २७ आर
- ब) एकुण खातेदार :- ४४६
- १७) तालुक्यातील प्रमुख पिके :- कापसु, हायब्रीड ज्वारी, ज्वारी, ऊस, तुर, मुग, बाजरी, गहु व कडधान्य
- १८) तालुक्याच्या ठिकाणी कार्यरत असलेले कार्यालय :-

अ.क्र.	कार्यालयाचे नांव
१	दिवाणी न्यायालय घनसावंगी
२	तालुका कृषी अधिकारी घनसावंगी
३	तालुका निरीक्षक भुमी अभिलेख घनसावंगी
४	पंचायत समिती घनसावंगी
५	पोलीस स्टेशन घनसावंगी
६	सार्वजनिक बांधकाम उपविभाग घनसावंगी
७	लघु पाटबंधारे स्थानिक स्तर घनसावंगी
८	उपकोषागार कार्यालय घनसावंगी
९	दुय्यम निबंधक श्रेणी -१ कार्यालय घनसावंगी
१०	गटशिक्षणाधिकारी कार्यालय घनसावंगी
११	औद्योगिक प्रशिक्षण संस्था घनसावंगी
१२	ग्रामीण शासकिय रुग्णालय घनसावंगी
१३	बाल विकास प्रकल्प अधिकारी कार्यालय घनसावंगी
१४	गट सचिव कार्यालय घनसावंगी
१५	रोपवन अधिकारी कार्यालय घनसावंगी

१९) पिकांना पाणी देण्याची साधने :- जायकवाडी प्रकल्पाचा डावा कालवा घनसावंगी तालुक्यातील दैठणा खु. या गावापासुन सुरु होऊन तो गुंज पर्यंत जातो. लोकांना या कालव्या पासुन निरनिराळया चारी व्दारे शेतीसाठी पाणी मिळते.

२०) पाणी टंचाई :- सोबत विवरणपत्र जोडले आहे.

२१) तालुक्यातील एकुण शिधापत्रिका :-

अ.क्र.	शिधापत्रिका	लोकसंख्या			एकुण युनिट
		मोठे	लहान	एकुण	
१	२७०७४	१२०२२५	३००१४	१५०२३९	२७०४६०

अ) शिधापत्रिकेचे विवरण

अ	बी.पी.एल. कार्डसंख्या	२०८५८
ब	अंत्योदय कार्डसंख्या	५७४०
क	प्रथम विस्तारीत कार्डसंख्या	९९०
ड	द्वितीय विस्तारीत कार्डसंख्या	१३४३
इ	केंदीय अन्नपुर्णा कार्डसंख्या	४३८

२२) तालुक्यातील रॉकेल घाऊक विक्रेते :- ०१

२३) तालुक्यातील रॉकेल अर्धघाऊक विक्रेते :- १०

२४) तालुक्यातील एकुण किरकोळ रॉकेल परवानाधारक :- ८१

२५) तालुक्यातील एकुण स्वस्त धान्य दुकान :- १४८

२६) सेतू सुविधा केंद्र

:- घनसावंगी तालुक्यात प्रशासकिय इमारती दिनांक ३०.०३.२००५ पासुन सेतू सुविधा केंद्र कार्यान्वित करण्यात आले आहे. तसेच ७/१२ संगणीकरण दिनांक ३०.०६.२००५ पासुन सुरु झालेले आहे.

२७) संजय गांधी योजना व इंदिरा गांधी योजना :-

अ.क्र.	योजनेचे नांव	लाभार्थी संख्या	खाते उघडलेले लाभार्थी संख्या	खाते न उघडलेले लाभार्थी संख्या
१	संजय गांधी निराधार अर्थीक दुर्बलासाठी अनुदान योजना	२२६३	२२६३	निरंक
२	श्रावणबाळ सेवा योजना (राष्ट्रीय वृध्दपकाळ निवृत्ती वेतन योजना)	८६२९	८६२९	निरंक
३	इंदिरा गांधी राष्ट्रीय वृध्दपकाळ निवृत्ती वेतन योजना (BPL)	८६२९	८६२९	निरंक

२८) तालुक्यातील महत्वाची धर्मिकस्थळे

:- १. श्री नृसिंह संस्थान घनसावंगी
२. श्री समर्थ रामदास स्वामी संस्थान जांबसमर्थ
३. श्री रेणुका देवी संस्थान देविदहेगांव
४. श्री देवी संस्थान रांजणी
५. श्री भैरवनाथ संस्थान पारडगांव
६. श्री राममंदिर संस्थान मंगरुळ
७. सकलादी बाबा संस्थान रवना

२९) तालुक्यातील मध्यम प्रकल्प

:- १. मच्छिंद्रनाथ चिंचोली
२. बृहत लघु सिंचन तलाव मांदळा
३. बृहत लघु सिंचन तलाव सिध्देश्वर पिंपळगांव
४. बृहत लघु सिंचन तलाव देविदहेगांव

३०) पिक परिस्थिती व पर्जन्यमान

:- घनसावंगी तालुक्याचे सरासरी पर्जन्यमान ६८८ मी.मी. असुन माहे जुन २०११ पासुन ते आजपर्यंत झालेला पाऊस ३१ मी.मी. माहे जुन २०१० ते ३१ ऑक्टोबर २०१० पर्यंत ८५६.३८ मी.मी. पेरणी लायक पाऊस न पडल्यामुळे खरीप पिकांची पेरणी झालेली नाही.

३२) तालुक्यातील बँका :-

अ.क्र.	बँकेचे नांव
१	बँक ऑफ महाराष्ट्र शाखा घनसावंगी
२	बँक ऑफ महाराष्ट्र शाखा कुंभारपिंपळगांव
३	बँक ऑफ महाराष्ट्र शाखा रांजणी
४	बँक ऑफ महाराष्ट्र शाखा राणीउंचेगांव
५	जालना जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँक घनसावंगी
६	जालना जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँक तिर्थपुरी
७	जालना जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँक रांजणी
८	जालना जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँक राणीउंचेगांव
९	जालना जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँक पानेवाडी
१०	जालना जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँक अंतरवाली टेंभी
११	स्टेट बँक ऑफ इंडिया शाखा तिर्थपुरी
१२	सिंडीकेट बँक शाखा जांबसमर्थ
१३	महाराष्ट्र ग्रामीण सहकारी बँक शाखा कुंभारपिंपळगांव

३३) तालुक्यातील पोलीस बंदोबस्त :- १. घनसावंगी २. आऊटपोस्ट तिर्थपुरी, रांजणी कुंभारपिंपळगांव

३४) तालुक्यातील रेल्वे स्टेशन :- १. रांजणी २. पारडगांव

३५) तालुक्यातील प्राथमिक आरोग्य केंद्र :-

अ.क्र.	आरोग्य केंद्राचे नांव
१	ग्रामीण रुग्णालय घनसावंगी
२	प्राथमिक आरोग्य केंद्र तिर्थपुरी
३	प्राथमिक आरोग्य केंद्र राणीउंचेगांव
४	प्राथमिक आरोग्य केंद्र कुंभारपिंपळगांव
५	प्राथमिक आरोग्य केंद्र रांजणी
६	प्राथमिक आरोग्य केंद्र राजाटाकळी

३६) तालुक्यातील पशुवैद्यकीय उपचार केंद्र :-

अ.क्र.	पशु वैद्यकीय उपचार केंद्राचे नांव
१	पशु वैद्यकीय उपचार केंद्र घनसावंगी
२	पशु वैद्यकीय उपचार केंद्र तिर्थपुरी
३	पशु वैद्यकीय उपचार केंद्र राणीउंचेगांव
४	पशु वैद्यकीय उपचार केंद्र कुंभारपिंपळगांव
५	पशु वैद्यकीय उपचार केंद्र रांजणी

३७) तालुक्यातील एकुण ग्रामपंचायतीची संख्या :- ९८

३८) तालुक्यातील जिल्हा परिषद गटांची संख्या :- ०७

३९) तालुक्यातील पंचायत समिती गणांची संख्या :- १४

४०) ५००० हजार लोकसंख्येपेक्षा जास्त गावे :- ०४

४१) गोदावरी नदी काठची गावे :- १. जोगलादेवी २. रामसगांव ३. शेवता
४. बानेगांव ५. सौंदलगांव ६. भोगगांव ७. कोठी
८. राजाटाकळी ९. शिवनगांव १०. मंगरुळ
११. भादली १२. उक्कडगांव १३. गुंज बु.
१४. सिरसवाडी १५. अंतरवाली टेंभी (पांढरीवस्ती)
१६. लिंगसेवाडी १७. मुद्रेगांव

४२) दुधना नदी काठची गावे :- १. दैठणा बु. २. मुढेगांव ३. करडगांव
४. गाढेसावरगांव ५. चित्रवडगांव ६. भुतेगांव
७. रांजणीवाडी

४३) तालुक्यातील पाणी पुरवठ्याची साधने :- १. डावा कालवा जायकवाडी प्रकल्प
२. इंधन विहिर, विहिर इंजनाचा वापर

४४) रोजगार हमी योजना कामाची माहिती :-

अ.क्र.	कामाचा तपशील	कामाची संख्या	मजुर क्षमता	मजुर उपस्थिती
१	रस्ते	निरंक	निरंक	निरंक
२	कृषी	निरंक	निरंक	निरंक
३	पाझर तलाव	निरंक	निरंक	निरंक
४	वनीकरण	निरंक	निरंक	निरंक